

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 185 (XXIX) — Nr. 565

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 17 iulie 2017

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 181 din 21 martie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 346 alin. (2)—(7) din Codul de procedură penală	2-4
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
142. — Ordin al președintelui Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare pentru aprobarea Ghidului privind formatul-cadru și conținutul raportului final de securitate nucleară pentru fabricile de combustibil nuclear	5-9
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 45 din 12 iunie 2017 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept).....	10-16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 181**

din 21 martie 2017

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 346 alin. (2)—(7)
din Codul de procedură penală**

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina Teodora Pop	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 346 din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Abdullah Ataș în Dosarul nr. 34.611/3/2015 al Tribunalului București — Secția I penală, care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 572 D/2016.

2. La apelul nominal răspunde autorul excepției, prin domnul avocat Ionel Olteanu din cadrul Baroului București. Lipsesc celelalte părți. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Curtea ia act de prezența în sală a doamnei Bahtiar Cioroiu, interpret de limba turcă.

4. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului autorului excepției, care susține că textul criticat contravine prevederilor art. 16 din Constituție și art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, întrucât judecătorul de cameră preliminară aflat în situația prevăzută la art. 346 din Codul de procedură penală este lipsit de mijloacele necesare pentru a interveni în procesul penal prin restituirea cauzei la procuror, deoarece textul criticat nu prevede dreptul inculpatului de a cere o astfel de restituire, aspect ce reprezintă o încălcare a egalității armelor între acuzare și apărare. Se face trimitere la Hotărârea din 13 mai 1980, pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în *Cauza Artico împotriva Italiei*, prin care instanța europeană a statuat că statele părți contractante nu au doar obligația de a nu interveni în exercițiul drepturilor și libertăților garantate, ci și obligația pozitivă de a asigura plenitudinea manifestării drepturilor fundamentale. Se susține că o asemenea omisiune legislativă face ca apărarea să fie iluzorie.

5. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, ca neîntemeiată. Se susține că întreaga procedură a camerei preliminare are în vedere dreptul inculpatului ca, prin formularea de cereri și excepții, să determine restituirea cauzei la parchet, chiar dacă nu este o mențiune expresă în acest sens, similară celei prevăzute la art. 345 alin. (3) din Codul de procedură penală. Se conchide în sensul că nu există un dezechilibru între acuzare

și apărare sub aspectul anterior menționat. Se precizează, de asemenea, că și în situația soluționării cererilor și excepțiilor în procedura de cameră preliminară, instanța se pronunță tot prin încheiere motivată, la fel ca în situația restituirii cauzei la parchet. Se solicită menținerea jurisprudenței Curții Constituționale în materie.

6. În replică, reprezentantul autorului excepției subliniază faptul că art. 346 din Codul de procedură penală lasă nereglementată cea mai des întâlnită situație în practică, aceea în care inculpatul formulează cereri și excepții.

7. Reprezentantul Ministerului Public arată că un exemplu care contrazice susținerile autorului excepției este chiar încheierea de sesizare, care este o încheiere motivată, prin care se constată regularitatea sesizării instanței.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

8. Prin Încheierea din 20 noiembrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 34.611/3/2015, **Tribunalul București — Secția I penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 346 din Codul de procedură penală**, excepție ridicată de Abdullah Ataș într-o cauză având ca obiect verificarea legalității administrării probelor, a efectuării actelor de urmărire penală și a sesizării instanței.

9. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, se susține că dispozițiile art. 346 din Codul de procedură penală sunt lipsite de claritate, precizie și previzibilitate și, totodată, contrare prevederilor art. 6 din Convenție, întrucât acestea prevăd doar ipoteza în care judecătorul de cameră preliminară hotărăște, prin încheiere motivată, în situația în care nu au fost formulate cereri și excepții sau în cea în care nu au fost invocate excepții din oficiu, nu și ipoteza, cea mai des întâlnită, în care au fost formulate astfel de cereri. Se arată că, în acest fel, judecătorul de cameră preliminară este privat de instrumentul juridic necesar pronunțării unei soluții, în situația invocării de către părți a unor cereri și excepții. Se mai susține că absența reglementării ipotezei menționate contravine, în mod flagrant, principiului egalității de arme dintre apărare și acuzare, garantat de art. 6 din Convenție. Se susține, totodată, că posibilitatea restituirii dosarului la parchet, de către judecătorul de cameră preliminară, poate fi valorificată doar de către procuror, în timp ce, pentru inculpat, legea nu prevede dreptul inițierii unei astfel de proceduri, cererile având acest obiect, formulate de către el, fiind lăsate la aprecierea judecătorului de cameră preliminară. Se susține că vidul legislativ semnalat este de natură să lipsească apărarea, în mod nejustificat, de finalitate, ducând la pronunțarea unor soluții arbitrare și discreționare.

10. **Tribunalul București — Secția I penală** arată că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se susține că textele criticate nu încalcă prevederile constituționale și convenționale invocate de autorul excepției.

11. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

12. **Guvernul** opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se arată că procedura de cameră preliminară este o procedură filtru în cadrul căreia este examinată competența instanței, legalitatea rechizitoriului, legalitatea actelor de urmărire penală efectuate în cauză, precum și legalitatea modului de administrare a probelor în faza de urmărire penală. Se susține că, în acest context juridic, dispozițiile art. 346 din Codul de procedură penală reglementează de o manieră exhaustivă soluțiile ce pot fi pronunțate în legătură cu obiectul procedurii camerei preliminare și că aceste prevederi întrunesc cerințele de claritate, precizie și previzibilitate, permițând justițiabililor să le cunoască sensul și să se conformeze lor. Se arată, totodată, că faptul că legea procesual penală nu îi conferă dreptul de a solicita restituirea cauzei la parchet nu este de natură să afecteze dreptul la apărare al inculpatului.

13. **Avocatul Poporului** opinează că dispozițiile legale criticate sunt constituționale, arătând că își menține punctele de vedere reținute în Deciziile Curții Constituționale nr. 631 din 8 octombrie 2015, nr. 784 din 17 noiembrie 2015 și nr. 36 din 9 februarie 2016.

14. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile autorului excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

15. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

16. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie, conform încheierii de sesizare, dispozițiile art. 346 din Codul de procedură penală. Din analiza excepției de neconstituționalitate, Curtea reține însă că autorul critică, în realitate, prevederile art. 346 alin. (2)—(7) din Codul de procedură penală care, la data invocării excepției de neconstituționalitate, aveau următorul cuprins: „(2) *Dacă nu s-au formulat cereri și excepții ori nu a ridicat din oficiu excepții, la expirarea termenelor prevăzute la art. 344 alin. (2) sau (3), judecătorul de cameră preliminară constată legalitatea sesizării instanței, a administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală și dispune începerea judecării.*

(3) *Judecătorul de cameră preliminară restituie cauza la parchet dacă:*

a) *rechizitoriul este neregularitar întocmit, iar neregularitatea nu a fost remediată de procuror în termenul*

prevăzut la art. 345 alin. (3), dacă neregularitatea atrage imposibilitatea stabilirii obiectului sau limitelor judecării;

b) *a exclus toate probele administrate în cursul urmăririi penale;*

c) *procurorul solicită restituirea cauzei, în condițiile art. 345 alin. (3), ori nu răspunde în termenul prevăzut de aceleași dispoziții.*

(4) *În toate celelalte cazuri în care a constatat neregularități ale actului de sesizare, a exclus una sau mai multe probe administrate ori a sancționat potrivit art. 280—282 actele de urmărire penală efectuate cu încălcarea legii, judecătorul de cameră preliminară dispune începerea judecării.*

(5) *Probele excluse nu pot fi avute în vedere la judecata în fond a cauzei.*

(6) *Dacă apreciază că instanța sesizată nu este competentă, judecătorul de cameră preliminară procedează potrivit art. 50 și 51, care se aplică în mod corespunzător.*

(7) *Judecătorul de cameră preliminară care a dispus începerea judecării exercită funcția de judecată în cauză.”*

17. Ulterior sesizării Curții Constituționale cu prezenta excepție de neconstituționalitate, dispozițiile art. 346 alin. (2) din Codul de procedură penală au fost modificate prin Legea nr. 75/2016 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 82/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 334 din 29 aprilie 2016.

18. Însă, având în vedere cele statuate de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, Curtea reține ca obiect al excepției de neconstituționalitate dispozițiile art. 346 alin. (2)—(7) din Codul de procedură penală în forma în vigoare de la data sesizării instanței de contencios constituțional.

19. Se susține că textele criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) cu privire la calitatea legii, art. 21 alin. (3) referitor la dreptul la un proces echitabil și art. 23 alin. (11) referitor la prezumția de nevinovăție, precum și dispozițiilor art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale cu privire la dreptul la un recurs efectiv.

20. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, prin numeroase decizii, dintre care, cu titlu exemplificativ, Decizia nr. 784 din 17 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 104 din 10 februarie 2016, Decizia nr. 552 din 16 iulie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 707 din 21 septembrie 2015, și prin Decizia nr. 663 din 11 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 52 din 22 ianuarie 2015, a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 346 alin. (2)—(7) din Codul de procedură penală și a constatat că textele criticate nu afectează drepturile procesuale ale procurorului, ale părților și ale subiecților procesuali principali.

21. Distinct de cele reținute prin deciziile anterior menționate, ale căror considerente și soluții își găsesc valabilitatea și în prezenta cauză, Curtea constată, cu privire la critica de neconstituționalitate raportată la art. 1 alin. (5) din Constituție, că, potrivit jurisprudenței sale, o lege îndeplinește condițiile calitative impuse atât de Constituție, cât și de Convenție, numai

dacă este enunțată cu suficientă precizie pentru a permite cetățeanului să își adapteze conduita în funcție de aceasta, astfel încât, apelând, la nevoie, la consiliere de specialitate în materie, el să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, față de circumstanțele speței, consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă și să își corecteze conduita (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 259 din 5 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 629 din 17 august 2016, paragraful 17). Or, prin raportare la considerentele anterior enunțate, Curtea reține că dispozițiile art. 346 alin. (2)—(7) din Codul de procedură penală îndeplinesc cerințele de claritate, precizie și previzibilitate specifice standardului calității legii.

22. De asemenea, Curtea constată că nu poate fi reținută critica potrivit căreia dispozițiile art. 346 alin. (2)—(7) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale, din perspectiva faptului că nu ar reglementa ipoteza formulării de cereri și excepții în procedura camerei preliminare, deoarece acestea trebuie interpretate în coroborare cu prevederile art. 345 alin. (1) din Codul de procedură penală, care prevăd că, dacă s-au formulat cereri și excepții ori a ridicat din oficiu excepții, judecătorul de cameră preliminară se pronunță asupra acestora, prin încheiere motivată, în camera de consiliu, acoperind, astfel, situația procesuală invocată de autorul excepției.

23. Referitor la pretinsa neconstituționalitate a soluției legislative conform căreia posibilitatea restituirii dosarului la parchet, de către judecătorul de cameră preliminară, poate fi valorificată doar de către procuror, în timp ce, pentru inculpat, legea nu prevede dreptul inițierii unei astfel de proceduri, cererile având acest obiect formulate de către el fiind lăsate la aprecierea judecătorului de cameră preliminară, Curtea reține că soluția contrară, cea a restituirii dosarului la parchet *ope legis* la cererea inculpatului sau a unei alte părți a procesului penal, ar fi de natură a genera restituiri arbitrare, discreționare sau abuzive. De aceea, lăsarea la aprecierea judecătorului de cameră preliminară a unei astfel de cereri formulate de părți este de natură a evita situații precum cele anterior enumerate și de a garanta soluționarea cauzelor penale în condiții de legalitate, caracter ce presupune eliminarea posibilelor abuzuri de drept sau a posibilității tergiversării soluționării cauzelor. Totodată,

reglementarea soluției prevăzute la art. 346 alin. (3) lit. c) din Codul de procedură penală, conform căreia judecătorul de cameră preliminară restituie cauza la parchet atunci când procurorul solicită restituirea cauzei, în condițiile art. 345 alin. (3) din Codul de procedură penală, ori nu răspunde în termenul prevăzut de aceleași dispoziții legale, are ca temei rolul parchetului, acela de organ judiciar chemat să asigure desfășurarea urmăririi penale, ca etapă a procesului penal, conform prevederilor art. 30 coroborate cu cele ale art. 285 și următoarele din Codul de procedură penală, iar ca scop asigurarea posibilității acestuia de a proceda la completarea urmăririi penale, atunci când se constată că se impune o astfel de procedură. Or, având în vedere aceste considerente, respectiv rolul diferit al parchetului și al inculpatului în cadrul procesului penal, reglementarea unor soluții juridice diferite în situația formulării unei cereri de restituire a dosarului la pachet de către procuror și, respectiv, de către inculpat, nu este de natură a încălca dreptul la un proces echitabil al acestuia din urmă. Cu privire la dreptul fundamental anterior referit, Curtea Constituțională a statuat, în jurisprudența sa, că acesta reprezintă un standard constituțional a cărui îndeplinire este apreciată în funcție de ansamblul procesului, ținând cont de specificul normelor procedurale aplicabile, și că el obligă la asigurarea unor principii fundamentale, precum contradictorialitatea și egalitatea armelor, care presupun ca fiecare dintre părți să dispună de posibilități suficiente, echivalente și adecvate de a-și susține apărările, fără ca vreuna dintre ele să fie defavorizată în raport cu cealaltă, garanții procesuale de care inculpatul beneficiază pe tot parcursul procedurii camerei preliminare (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 667 din 15 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 870 din 20 noiembrie 2015, paragraful 30).

24. Referitor la pretinsa încălcare, prin textele criticate, a prevederilor art. 23 alin. (11) din Constituție, Curtea constată că acestea nu sunt aplicabile în prezenta cauză, prezumția de nevinovăție neavând legătură cu conținutul normativ al textelor legale criticate.

25. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A. d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Abdullah Ataș în Dosarul nr. 34.611/3/2015 al Tribunalului București — Secția I penală și constată că prevederile art. 346 alin. (2)—(7) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București — Secția I penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 21 martie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Cristina Teodora Pop

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

GUVERNUL ROMÂNIEI

COMISIA NAȚIONALĂ PENTRU CONTROLUL ACTIVITĂȚILOR NUCLEARE

ORDIN

pentru aprobarea Ghidului privind formatul-cadru și conținutul raportului final de securitate nucleară pentru fabricile de combustibil nuclear

În conformitate cu prevederile art. 7 alin. 7 din Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1.627/2003, cu modificările și completările ulterioare, având în vedere art. 5 din Legea nr. 111/1996 privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

luând în considerare Referatul Direcției ciclul combustibilului nuclear nr. 16.490 din 30.06.2017,

președintele Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare emite următorul ordin:

Art. 1. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentului ordin se aprobă Ghidul privind formatul-cadru și conținutul raportului final de securitate nucleară pentru fabricile de

combustibil nuclear, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare,
Rodin Traicu

București, 4 iulie 2017.

Nr. 142.

ANEXĂ

G H I D

privind formatul-cadru și conținutul raportului final de securitate nucleară pentru fabricile de combustibil nuclear

CAPITOLUL I

Domeniu, scop, definiții

SECȚIUNEA 1

Domeniu și scop

Art. 1. — (1) Prezentul ghid este emis în conformitate cu prevederile Legii nr. 111/1996 privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Prin prezentul ghid se stabilesc recomandările Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare, denumită în continuare CNCAN, privind formatul-cadru și conținutul raportului final de securitate nucleară pentru fazele de punere în funcțiune și exploatare ale unei fabrici de combustibil nuclear.

Art. 2. — (1) Recomandările din prezentul ghid se aplică atât titularilor, cât și solicitanților de autorizație pentru fazele de punere în funcțiune și exploatare ale unei fabrici de combustibil nuclear.

(2) Recomandările din prezentul ghid se pot aplica și pentru fazele de amplasare și construcție ale unei fabrici de combustibil nuclear, după caz, conform cerințelor stabilite de CNCAN în procesul de autorizare.

SECȚIUNEA a 2-a

Definiții și abrevieri

Art. 3. — (1) Termenii utilizați în prezentul ghid sunt definiți în Legea nr. 111/1996 privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și în normele de securitate nucleară emise de CNCAN.

(2) Fabrica de combustibil nuclear este denumită în continuare prin abrevierea FCN.

(3) Raportul final de securitate nucleară este denumit în continuare prin abrevierea RFS.

(4) Abrevierea SSCE se utilizează pentru a face referire în mod generic la sistemele, structurile, componentele și echipamentele unei instalații nucleare, inclusiv software-ul pentru sistemele de instrumentație și control.

CAPITOLUL II

Recomandări generale privind formatul-cadru și conținutul RFS

Art. 4. — (1) RFS face parte integrantă din documentația care stă la baza autorizării unei instalații nucleare. Formatul-cadru al RFS pentru FCN, recomandat de CNCAN, se regăsește în anexa nr. 1 la prezentul ghid, împreună cu liniile directoare privind conținutul diferitelor capitole ale RFS.

(2) Fiecare capitol al RFS va conține o listă completă a tuturor documentelor menționate ca referințe bibliografice în cadrul capitolului respectiv.

(3) Titularul de autorizație poate să utilizeze un format de RFS diferit de cel recomandat prin prezentul ghid, cu condiția să identifice clar corespondența între capitolele din RFS și cele recomandate în ghid și să demonstreze că RFS conține toate informațiile relevante.

Art. 5. — În cazul analizelor de securitate, RFS va conține și analiza interacțiunii dintre FCN și alte instalații de pe amplasament în cazul producerii unui accident la una dintre instalații și a impactului asupra celorlalte instalații nucleare de pe amplasament, inclusiv pentru situații de accident inițiate de o cauză comună; această prevedere este valabilă și pentru analiza consecințelor accidentelor care se pot produce la alte instalații nucleare sau unități de servicii din afara acestora, care se găsesc pe același amplasament.

Art. 6. — Datele de intrare specifice utilizate în evaluarea caracteristicilor amplasamentului, precum și cele utilizate în

analizele de hazard vor fi evaluate periodic și reactualizate după caz, în funcție de specificul, amplitudinea și dinamica modificărilor care afectează fiecare categorie de date în parte.

Art. 7. — (1) Anexa nr. 2 la prezentul ghid conține exemple tipice de evenimente luate în considerare în analizele de securitate nucleară.

(2) Excluderea din analizele de securitate nucleară pentru FCN a anumitor evenimente sau tipuri de evenimente de genul celor enumerate în anexa nr. 2 la prezentul ghid este acceptabilă în baza unei justificări adecvate. Justificările acceptabile includ demonstrații ale imposibilității fizice de producere a unor astfel de evenimente sau analize cantitative de risc care să arate că excluderea acestor evenimente din bazele de proiectare are un efect neglijabil asupra securității nucleare.

Art. 8. — Se recomandă ca revizuirea și actualizarea RFS să se facă periodic, cel puțin o dată la 10 ani.

Art. 9. — Documentele de referință menționate în anexa nr. 3 la prezentul ghid reprezintă standarde și ghiduri privind bune

practici recunoscute pe plan internațional și se recomandă ca acestea, precum și orice nouă revizie a acestora să fie luate în considerare de către titularul de autorizație, în vederea elaborării, actualizării și îmbunătățirii RFS pentru FCN.

CAPITOLUL III

Prevederi generale privind utilizarea ghidului

Art. 10. — Aplicarea recomandărilor din prezentul ghid se verifică de către CNCAN în cadrul procesului de autorizare pentru fazele de punere în funcțiune și exploatare, respectiv în cadrul procesului de reînnoire a unei autorizații de exploatare.

Art. 11. — Se recomandă ca în termen de un an de la intrarea în vigoare a prezentului ghid, titularii de autorizație pentru FCN aflate în faza de exploatare să stabilească un plan de acțiuni cu măsurile necesare pentru alinierea la noile recomandări privind formatul-cadru și conținutul RFS.

Art. 12. — Anexele nr. 1, 2 și 3 fac parte integrantă din prezentul ghid.

*ANEXA Nr. 1
la ghid*

FORMATUL - CADRU

și conținutul raportului final de securitate nucleară pentru fabricile de combustibil nuclear

Introducere și descrierea generală a fabricii de combustibil nuclear

Acest capitol include următoarele informații:

a) sumarul informației conținute în raportul final de securitate nucleară (RFS) și în principalele documente de referință care stau la baza elaborării RFS;

b) descrierea generală a organizației titularului de autorizație;

c) descrierea generală a fabricii de combustibil nuclear (FCN), principalele capacități de producție, caracteristici tehnice și moduri de operare; descrierea materiilor prime de bază și auxiliare; descrierea produselor finite și a subproduselor;

d) o scurtă prezentare a etapelor de realizare a FCN, de la obținerea autorizației de amplasare și până în prezent;

e) descrierea organizației responsabile pentru exploatarea FCN, precum și a organizațiilor principalilor contractori;

f) lista completă a standardelor, codurilor, normelor, reglementărilor și ghidurilor tehnice utilizate la proiectarea, construcția, punerea în funcțiune și respectiv exploatarea FCN, cu precizarea ediției aplicabile;

g) analiza conformității cu legislația și actele normative naționale relevante aflate în vigoare, cu identificarea secțiunilor din RFS care conțin evaluările sistemelor, structurilor, componentelor și echipamentelor (SSCE) ale FCN și articolele aplicabile din normele de securitate nucleară emise de Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare (CNCAN);

h) identificarea diferențelor semnificative între ediția precedentă a RFS și ediția curentă;

i) lista modificărilor de proiect cu implicații de securitate nucleară implementate de la ediția precedentă a RFS transmisă la CNCAN și secțiunile din ediția curentă a RFS care conțin actualizările aferente;

j) stadiul implementării acțiunilor corective rezultate din cea mai recentă revizuire periodică a securității nucleare, din evaluările independente interne și externe și/sau din alte evaluări majore de securitate nucleară finalizate de la ediția precedentă a RFS, inclusiv lista modificărilor de proiect cu implicații de securitate nucleară propuse sau planificate pentru implementare.

CAPITOLUL 1

Caracteristicile amplasamentului

Acest capitol include informații referitoare la:

a) geografia și demografia amplasamentului; descrierea amplasamentului; granițele pentru stabilirea limitelor evacuărilor de efluenți;

b) caracteristicile luate în considerare în planurile de răspuns la situații de urgență, inclusiv pentru situațiile care ar necesita evacuarea populației din vecinătatea FCN, dacă este cazul;

c) obiectivele economice, instalațiile industriale, căile de transport terestru, naval și aerian, obiectivele militare aflate în apropierea amplasamentului și impactul potențial al acestora asupra funcționării FCN în condiții de siguranță;

d) condițiile meteorologice regionale și locale, monitorizarea acestora și modul în care sunt acestea reflectate în analizele de securitate nucleară pentru FCN;

e) caracterizarea hidrologică a amplasamentului;

f) caracterizarea geologică, seismologică și geotehnică a amplasamentului;

g) evaluarea riscului asociat pericolelor externe specifice pentru amplasamentul FCN, inclusiv a riscului asociat potențialelor evenimente externe extreme, care depășesc bazele de proiectare; informațiile detaliate privind rezultatele acestei evaluări se pot prezenta în capitolul 3, în subcapitolul dedicat analizelor de hazard/pericol sau într-un raport separat;

h) descrierea programului de monitorizare a caracteristicilor amplasamentului pentru fazele de punere în funcțiune și exploatare.

Caracteristicile amplasamentului descrise și analizate în acest capitol cuprind atât caracteristicile actuale, cât și cele estimate pentru toată durata de viață a FCN.

CAPITOLUL 2

Organizare și administrare

Acest capitol include informații referitoare la:

a) structura organizatorică a titularului de autorizație; strategiile și politicile titularului de autorizație, inclusiv cele privind performanțele de proces și de securitate nucleară și radiologică ale instalației; autoritate și responsabilități;

b) prezentarea generală a sistemului de management;

c) asigurarea resurselor financiare;

d) asigurarea resurselor de personal calificat; pregătirea și calificarea personalului.

CAPITOLUL 3

Analiza integrată de securitate nucleară

Acest capitol include informații referitoare la:

a) descrierea instalației FCN și a proceselor tehnologice; descrierea SSCE cu funcții de securitate nucleară și a celor cu funcții de protecție împotriva radiațiilor ionizante;

b) principiile de securitate nucleară; modul în care se implementează conceptul de protecție în adâncime;

c) analizele de securitate nucleară și radiologică:

— metodologia, codurile de calcul și ghidurile folosite pentru efectuarea analizelor de securitate nucleară și radiologică pentru condițiile de operare anormală, tranziției și accidentele luate în calcul la stabilirea bazelor de proiectare, cu justificarea alegerii lor;

— obiectivele de securitate și criteriile de acceptare, inclusiv definirea și justificarea lor;

— identificarea și clasificarea evenimentelor postulate de inițiere interne și externe și a combinațiilor de evenimente considerate în analize, cu justificarea alegerii lor;

— ipotezele de analiză;

— frecvențele estimate de apariție, termenii-sursă și consecințele radiologice estimate pentru condițiile de accident analizate, inclusiv pentru accidentul maxim credibil;

— analiza îndeplinirii criteriilor de acceptare;

d) analizele de pericol:

— analiza pericolului de incendiu;

— analiza pericolului de explozie;

— analiza de hazard seismic;

— analiza pericolului de inundații externe;

— analiza pericolului de inundații interne;

— analiza impactului ruperii conductelor care transportă fluide sub presiune;

— analiza protecției împotriva efectelor tip proiectil;

— analiza impactului fenomenelor meteorologice extreme;

— analiza impactului evenimentelor cauzate de activități umane, cum ar fi: căderile de avioane de diferite categorii; analiza impactului evenimentelor datorate activităților din vecinătatea amplasamentului, ca de exemplu, nori de gaz; explozii; interferențe electromagnetice;

— analiza altor pericole specifice amplasamentului și/sau instalațiilor, proceselor tehnologice și materialelor utilizate în cadrul FCN;

e) controlul expunerii la radiații ionizante a personalului de exploatare, a populației și a mediului înconjurător;

f) măsurile pentru limitarea probabilității de apariție a evenimentelor care ar putea genera pierderea controlului asupra surselor de radiații ionizante;

g) măsurile pentru limitarea consecințelor tranzițiilor și accidentelor;

h) evaluarea/analiza condițiilor de extindere a bazelor de proiectare, acolo unde este cazul;

i) SSCE cu funcții de securitate nucleară și radiologică; considerentele privind factorul uman în proiectarea acestor SSCE;

j) conformitatea instalației cu principiile și cerințele de securitate nucleară și radiologică;

k) programul de revizuire periodică a securității nucleare, inclusiv programul de actualizare a analizelor de securitate nucleară în exploatare.

Acest capitol poate să conțină integral informațiile enumerate mai sus sau poate să conțină un sumar al analizei integrate de securitate nucleară documentată în alte rapoarte, caz în care se va face referire la acestea.

CAPITOLUL 4

Protecția împotriva radiațiilor ionizante și managementul efluenților și deșeurilor radioactive

Acest capitol include informații referitoare la:

a) considerente de proiectare pentru implementarea principiului ALARA — As Low As Reasonably Achievable;

b) considerente de exploatare pentru implementarea principiului ALARA;

c) sursele de expunere la radiații ionizante; surse deschise și surse închise de radiații; inventarul de materiale radioactive din instalațiile și de pe amplasamentul FCN;

d) controlul expunerii la radiații ionizante și evaluarea dozelor pentru personalul expus profesional; zona radiologică;

controlul accesului în zonele radiologice; controlul contaminării personalului; controlul obiectelor, materialelor, sculelor, dispozitivelor și echipamentelor; sistemele și echipamentele utilizate pentru controlul și limitarea expunerii personalului ocupat profesional; ventilația și drenajul;

e) pregătirea și calificarea personalului în domeniul protecției la radiații ionizante;

f) sursele potențiale de scurgeri de materiale radioactive;

g) sistemele de gospodărire a deșeurilor radioactive solide;

h) sistemele de gospodărire a deșeurilor radioactive lichide;

i) sistemele de gospodărire a deșeurilor radioactive gazoase;

j) descrierea modului în care se asigură protecția împotriva pericolelor relevante descrise în cap. 3;

k) cantități estimate și/sau măsurate de efluenți lichizi, gazoși și deșuri solide radioactive;

l) limite de emisie și evaluări de doze;

m) monitorizarea efluenților radioactivi;

n) monitorizarea radiologică a mediului;

o) experiența de exploatare relevantă; indicatori de performanță specifici.

CAPITOLUL 5

Protecția împotriva evenimentelor de criticitate

Acest capitol include informații referitoare la:

a) cerințele și criteriile bazelor de proiectare pentru protecția împotriva evenimentelor de criticitate;

b) datele tehnice și metodele de calcul;

c) calculele de criticitate pentru diferitele instalații și componente ale instalațiilor FCN care conțin materiale nucleare;

d) evaluarea protecției împotriva evenimentelor de criticitate;

e) răspunsul la evenimente de criticitate inadvertentă; îndeplinirea criteriilor de performanță;

f) limite și condiții tehnice de exploatare pentru prevenirea evenimentelor de criticitate.

CAPITOLUL 6

Protecția împotriva evenimentelor de natură chimică

Acest capitol include informații referitoare la:

a) caracteristicile proceselor chimice; prezentarea fazelor procesului tehnologic; descrierea proceselor fizice și mecanice din fluxul tehnologic;

b) descrierea proceselor fizico-chimice și a parametrilor de proces;

c) materii prime, substanțe și amestecuri chimice ce intervin în fluxul de fabricație; inventarul substanțelor chimice periculoase folosite în activitatea, clasificarea substanțelor chimice periculoase utilizate în cadrul FCN, caracteristicile substanțelor chimice periculoase; limite de expunere a lucrătorilor pentru substanțele chimice;

d) depozitarea materiilor prime și a substanțelor chimice; sisteme de reținere și confinare substanțe chimice;

e) sistemul de ventilație;

f) sisteme de răspuns la urgență pentru evenimente de natură chimică;

g) secvențe de accident și pericole chimice; identificarea pericolelor chimice; evaluarea pericolelor de expunere a lucrătorilor la agenții chimici utilizați în fluxul tehnologic; măsuri de atenuare și limitare a consecințelor; bariere fizice; sisteme de alarmă; sisteme de securitate pentru protecția împotriva evenimentelor de natură chimică;

h) lista SSCE cu funcții pentru controlul siguranței proceselor chimice;

i) protecția împotriva evenimentelor de natură chimică în regim normal de exploatare; măsuri tehnice de gestionare a pericolelor chimice; controale tehnice și administrative;

j) planuri de urgență pentru răspunsul la evenimente de natură chimică;

k) programul exercițiilor pentru răspunsul la evenimente de natură chimică.

CAPITOLUL 7

Securitatea la incendiu

Acest capitol include informații referitoare la:

- a) cerințele aplicabile privind securitatea la incendiu;
- b) identificarea pericolelor de incendiu;
- c) analizele de pericol la incendiu — cu referire la informațiile prezentate în cap. 3, în cazul în care acest subiect a fost deja prezentat în capitolul respectiv;
- d) caracteristicile de proiect și exploatare ale FCN relevante pentru securitatea la incendiu;
- e) măsuri administrative de prevenire a incendiilor și exploziilor;
- f) sisteme de detecție și sisteme de protecție la incendiu;
- g) planuri și proceduri de urgență pentru răspunsul la incendiu;
- h) programul exercițiilor pentru răspunsul la incendiu.

CAPITOLUL 8

Pregătirea și răspunsul la situațiile de urgență

Acest capitol include informații referitoare la:

- a) evenimentele pentru care este necesară activarea planului de răspuns la urgență;
- b) responsabilitățile titularului de autorizație în pregătirea și răspunsul la situațiile de urgență; conformitatea cu cerințele din normele CNCAN;
- c) prezentarea generală a conținutului planului de răspuns la urgență pe amplasament; dezvoltarea procedurilor de urgență;
- d) interfața cu autoritățile naționale în răspunsul la urgență; interfața cu alți titulari de autorizații pentru instalații nucleare de pe același amplasament;
- e) programul exercițiilor de răspuns la situații de urgență.

CAPITOLUL 9

Protecția mediului

Acest capitol include informații referitoare la:

- a) controlul și monitorizarea mediului și a efluenților;
- b) monitorizarea factorilor de mediu pe amplasamentul FCN;
- c) monitorizarea factorilor de mediu în vecinătatea amplasamentului;
- d) măsuri de gestionare a protecției mediului; programe de monitorizare și supraveghere mediu.

CAPITOLUL 10

Planul de dezafectare

Acest capitol include informații referitoare la:

- a) conceptul și strategia de dezafectare;
- b) planul de dezafectare;
- c) garanții financiare și costuri de dezafectare.

CAPITOLUL 11

Sistemul de management și conducerea exploatării

Acest capitol include informații referitoare la:

- a) sistemul de management implementat de titularul de autorizație; documentația sistemului de management; aplicarea gradată a cerințelor sistemului de management;
- b) dezvoltarea și implementarea proceselor;
- c) controlul neconformităților și programul de acțiuni corective;
- d) măsurile prin care se asigură îmbunătățirea continuă a securității nucleare și protecției radiologice și alinierea la standardele și bunele practici internaționale;
- e) conformitatea sistemului de management cu normele CNCAN aplicabile;
- f) structura organizației de exploatare, rolurile și responsabilitățile entităților organizatorice, nivelurile de autoritate și interfețele interne și externe;

g) turele de exploatare;

h) modul de control al modificărilor structurii și resurselor organizației de exploatare cu posibil impact asupra securității nucleare;

i) selectarea, încadrarea, pregătirea și calificarea personalului;

j) modul în care capacitățile și limitele performanțelor umane sunt luate în considerare în proiectarea și în exploatarea FCN; interfața om — mașină în instalație; programul de verificare și validare a procedurilor din punctul de vedere al performanțelor umane; prevederile legate de numărul de ore de lucru, starea de sănătate a personalului și regulile privind interzicerea consumului de alcool, droguri sau substanțe halucinogene;

k) măsurile prin care se asigură menținerea și creșterea nivelului culturii de securitate și siguranță nucleară, pentru toate categoriile de personal;

l) managementul configurației FCN/controlul modificărilor permanente și temporare;

m) programele de întreținere, inspecție periodică, verificare, supraveghere, testare și calibrare pentru SSCE importante pentru securitatea nucleară și radiologică;

n) managementul îmbătrânirii SSCE importante pentru securitatea nucleară și radiologică;

o) utilizarea experienței de exploatare interne și externe;

p) procedurile FCN pentru operare normală și procedurile pentru răspunsul la condiții de operare anormală, tranzienți și situații de accident;

q) asigurarea protecției fizice a instalațiilor și materialelor nucleare de pe amplasament;

r) asigurarea protecției împotriva amenințărilor cibernetice;

s) interfața dintre securitatea nucleară și protecția fizică;

ș) planificarea și pregătirea opririlor periodice necesare pentru efectuarea inspecțiilor, testelor și reparațiilor care nu se pot efectua cu FCN în stare de operare normală;

t) managementul opririlor neplanificate;

ț) evaluarea integrată a performanțelor de securitate nucleară și protecție radiologică de la începerea exploatării comerciale;

u) în situația în care FCN se află în faza de punere în funcțiune, acest capitol va include informații suplimentare referitoare la:

— programul de punere în funcțiune a SSCE și principalele etape ale acestuia;

— structura organizației responsabile pentru efectuarea activităților de punere în funcțiune; interfața cu organizația responsabilă pentru efectuarea activităților de construcție-montaj și interfața cu organizația responsabilă pentru desfășurarea activităților de operare;

— planurile de urgență pentru faza de punere în funcțiune;

— asigurarea protecției fizice a instalațiilor și materialelor nucleare de pe amplasament;

— rezultatele programului de punere în funcțiune;

v) în situația în care FCN se pregătește pentru sau se află în proces de retehnologizare, acest capitol va include informații suplimentare referitoare la:

— programul de retehnologizare, cu identificarea activităților planificate sau implementate, cum ar fi, de exemplu, înlocuirea sau repararea SSCE;

— utilizarea experienței dobândite la retehnologizarea altor FCN similare;

— sistemul de management al organizației responsabile pentru efectuarea activităților de construcție-montaj;

— procedurile pentru faza de construcție-montaj;

— pregătirea personalului implicat în realizarea activităților de construcție-montaj;

— interfața dintre organizația responsabilă pentru efectuarea activităților de construcție-montaj și organizația responsabilă pentru punerea în funcțiune și exploatare;

— programul de asigurare a conformității cu proiectul;

— programele de verificare a SSCE instalate, inclusiv testarea preoperațională.

Informațiile referitoare la sistemul de management pot fi prezentate și prin referință la manualul sistemului de management.

CAPITOLUL 12

Limitele și condițiile tehnice de operare

Acest capitol include informații referitoare la:

- a) limitele și condițiile tehnice de operare;
- b) bazele tehnice pentru limitele și condițiile de operare;
- c) structura documentației care conține limitele și condițiile de operare;
- d) conformitatea cu prevederile din normele CNCAN privind limitele și condițiile tehnice de operare pentru instalațiile nucleare.

ANEXA Nr. 2

la ghid

Exemple de evenimente de inițiere și condiții de accident

Nota 1: Lista exemplurilor prezentate în această anexă are rol ilustrativ și include evenimente generice.

Nota 2: În prezenta anexă, prin *defectare* se înțelege atât defectarea parțială, cât și defectarea totală a respectivelor sisteme sau componente.

Nota 3: În contextul prezentului ghid, o combinație credibilă de evenimente reprezintă orice combinație de evenimente interne și/sau externe a cărei frecvență estimată de apariție este mai mare de $1E-7$ /an.

1. Evenimente interne:

1.1. Defectări ale SSCE:

- a) defectarea sistemelor de proces tehnologic sau a sistemelor-suport și auxiliare;
- b) defectarea sistemelor de control al proceselor tehnologice;
- c) defectarea sistemelor de răcire;
- d) pierderea alimentării normale cu energie electrică;
- e) pierderea alimentării cu aer comprimat;
- f) pierderea alimentării cu gaze tehnice;
- g) defectarea echipamentelor de prelucrare și procesare a combustibilului nuclear;
- h) defectarea sistemelor care asigură reținerea materialelor radioactive în interiorul clădirii FCN, inclusiv a sistemelor de ventilație;
- i) pierderea sau reducerea eficacității protecțiilor biologice.

1.2. Erori umane:

- a) erori în implementarea procedurilor de operare;
- b) erori în efectuarea procedurilor de întreținere, reparare, inspecție, verificare și testare;
- c) erori în manevrarea dispozitivelor/aparaturii/instrumentelor;
- d) erori de diagnoză a stării SSCE cu funcții de securitate nucleară.

1.3. Potențiale consecințe ale defectărilor de echipamente sau erorilor umane:

- a) incendii interne;
- b) explozii interne;
- c) reacții chimice exoterme;
- d) criticitate inadvertentă;
- e) eliberări de gaze, abur, noxe etc.;
- f) scurgeri tehnologice de fluide inflamabile, toxice, corozive sau aflate la temperaturi înalte;
- g) inundații interne;
- h) interferența electromagnetică;
- i) efecte dinamice ale defectării echipamentelor sub presiune, ca de exemplu, forțe de jet, biciuirea conductelor,

sarcini reactive și efecte termice, lovitura de berbec, presiuni/unde de șoc, proiectile, inclusiv părți de armături, efecte de șoc ale fluidelor descărcate etc.;

j) efecte dinamice ale defectării suporturilor sau altor componente structurale;

k) efecte datorate avarierii echipamentelor rotative, ca de exemplu, efectele de tip proiectil;

l) căderi de sarcini/obiecte grele datorate manevrării instalațiilor și echipamentelor de ridicat;

m) avaria mecanică a sistemelor FCN.

2. Evenimente externe:

2.1. Evenimente naturale:

- a) evenimente geologice; alunecări, tasări și prăbușiri de teren;
- b) evenimente seismotectonice;
- c) evenimente meteorologice; temperaturi extreme; precipitații; vânt puternic; furtuni; tornade; secetă; descărcări electrice;
- d) evenimente hidrologice; inundații pe amplasament;
- e) incendii de vegetație în vecinătatea amplasamentului;
- f) fenomene biologice;

2.2. Evenimente cauzate de activități umane:

- a) căderi de avioane de diferite categorii;
- b) evenimente datorate activităților din vecinătatea amplasamentului, ca de exemplu, proiectile, nori de gaz, incendii, explozii etc.;
- c) interferențe electromagnetice;
- d) incendii pe amplasament.

3. Combinații de evenimente și condiții de extindere a bazelor de proiectare

3.1. Combinații credibile de defectări de echipamente de proces

3.2. Combinații credibile de defectări de echipamente de proces și defectări de sisteme de securitate preventive, cum ar fi sistemele de detecție și alarmare pentru incendiu, radiații, criticitate, scurgeri etc.

3.3. Combinații credibile de defectări de echipamente de proces (a se vedea punctul 1.1) și defectări ale sistemelor de securitate protective

3.4. Combinații credibile de defectări de echipamente și erori umane în aplicarea procedurilor de răspuns pentru respectivele evenimente

3.5. Combinații credibile de evenimente interne și evenimente externe

ANEXA Nr. 3

la ghid

Documente de referință

1. Safety of nuclear fuel cycle facilities, Safety Requirements, IAEA Safety Standards Series No. NS-R-5 (Rev. 1), International Atomic Energy Agency, Vienna, 2014.

2. Safety of Uranium Fuel Fabrication Facilities, Specific Safety Guide, IAEA Safety Standards Series No. SSG-6, International Atomic Energy Agency, Vienna, 2010.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 45

din 12 iunie 2017

Dosar nr. 863/1/2017

Ionel Barbă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal — președintele completului
Laura-Mihaela Ivanovici	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Viorica Trestianu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Cristian Daniel Oana	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Dana Iarina Vartires	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Emanuel Albu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Florentina Dinu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Mariana Constantinescu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Eugenia Ion	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ce formează obiectul sesizării este constituit conform dispozițiilor art. XIX alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu modificările ulterioare, și ale art. 27⁴ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

Sedința este prezidată de domnul judecător Ionel Barbă, președintele Secției de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă domnul Aurel Segărceanu, magistrat-asistent la Secțiile Unite, desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulament.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ia în examinare sesizarea formulată de Tribunalul Ialomița — Secția civilă în Dosarul nr. 2.446/98/2016, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

„Interpretarea prevederilor art. 9 alin. (3) și (4) și art. 12 alin. (3) din Legea nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, cu modificările și completările ulterioare, în sensul de a stabili dacă există o competență exclusivă a instituției prefectului pentru constatarea încetării mandatului consilierului local/județean înainte de expirarea duratei normale a acestuia în situația pierderii calității de membru al partidului politic sau al organizației minorităților naționale pe a cărui/cărei listă a fost ales, în condițiile dispozițiilor art. 12 alin. (3) din Legea nr. 393/2004, sau (competența) este alternativă cu cea a consiliului local/județean, în condițiile reglementate de art. 9 alin. (3) și (4) din același act normativ.”

Magistratul-asistent prezintă referatul cu privire la obiectul sesizării, arătând că, la solicitarea instanței supreme, numai câteva instanțe au transmis puncte de vedere referitoare la chestiunea de drept ce face obiectul sesizării; se arată, de

asemenea, că a fost depus la dosar raportul întocmit de judecătorul-raportor, act care, potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, a fost comunicat părților, care nu și-au exprimat punctul de vedere.

În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept ce face obiectul sesizării, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Tribunalul Ialomița — Secția civilă, prin Încheierea din 8 martie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 2.446/98/2016, a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile prin care să se dea o rezolvare de principiu cu privire la următoarea chestiune de drept:

„Interpretarea prevederilor art. 9 alin. (3) și (4) și art. 12 alin. (3) din Legea nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 393/2004*), în sensul de a stabili dacă există o competență exclusivă a instituției prefectului pentru constatarea încetării mandatului consilierului local/județean înainte de expirarea duratei normale a acestuia în situația pierderii calității de membru al partidului politic sau al organizației minorităților naționale pe a cărui/cărei listă a fost ales, în condițiile dispozițiilor art. 12 alin. (3) din Legea nr. 393/2004, sau (competența) este alternativă cu cea a consiliului local/județean, în condițiile reglementate de art. 9 alin. (3) și (4) din același act normativ.”

II. Expunerea succintă a procesului. Obiectul investiții instanței care a solicitat pronunțarea unei hotărâri prealabile. Stadiul procesual în care se află pricina

2. Prin Cererea înregistrată pe rolul Tribunalului Ialomița — Secția civilă cu nr. 2.446/98/2016 la data de 14.12.2016, reclamantul, persoană fizică, în contradictoriu cu pârâții municipiul S., Consiliul Local S. și alte persoane fizice, a solicitat anularea Hotărârii Consiliului Local S. nr. 76/2016, repunerea în drepturi în ceea ce privește calitatea de consilier, obligarea consiliului local la plata drepturilor bănești neacordate, aferente perioadei începând de la emiterea hotărârii până la reluarea calității de consilier, și obligarea pârâților, în solidar, la plata de daune morale și a cheltuielilor de judecată.

3. În motivarea cererii reclamantul a arătat că, în urma alegerilor locale din anul 2016, a dobândit calitatea de consilier local în cadrul Consiliului Local S., care, prin Hotărârea nr. 76/2016, a constatat încetarea de drept, înainte de expirarea duratei normale, a mandatului de consilier al reclamantului, ca urmare a pierderii calității de membru al partidului politic pe a cărui listă a fost ales, și a fost declarat vacant locul de consilier local al reclamantului.

4. Reclamantul a susținut că Hotărârea nr. 76/2016 a fost emisă în mod nelegal, cu încălcarea dispozițiilor art. 12 alin. (3) din Legea nr. 393/2004, care atribuie prefectului competența de emitere a hotărârii de încetare de drept a mandatului, înainte de

expirarea duratei normale a acestuia, ca urmare a pierderii calității de membru al partidului pe ale cărui liste a fost ales.

5. Pârâții au formulat întâmpinare prin care au arătat, în esență, că potrivit legislației în vigoare un cetățean român nu poate face parte, în același timp, din două sau mai multe partide politice, iar prin admiterea candidaturii reclamantului, la alegerile pentru Senat din anul 2016, din partea unui alt partid decât cel pe listele cărui participase la alegerile locale din același an, mandatul său de consilier local al municipiului S. încetează de drept.

6. Constatarea încetării de drept a calității de consilier local, înainte de expirarea duratei normale a mandatului, se realizează de către consiliul local prin hotărâre, la propunerea primarului ori, după caz, a președintelui consiliului județean sau a oricărui consilier, în conformitate cu prevederile art. 9 alin. (3) din Legea nr. 393/2004.

7. Conform art. 12 alin. (1) și (2) din Legea nr. 393/2004, în situația încetării de drept a mandatului de consilier local, având drept cauză „pierderea calității de membru al partidului politic sau al organizației minorităților naționale pe a cărei listă a fost ales”, competența constatării încetării de drept a mandatului de consilier local al reclamantului aparține Consiliului Local al Municipiului S., care adoptă în prima ședință ordinară, la propunerea primarului sau a oricărui consilier, o hotărâre prin care se ia act de situația apărută și se declară vacant locul consilierului în cauză.

8. Pe cale de consecință, în ședința ordinară a Consiliului Local al Municipiului S. din 29.11.2016 a fost adoptată Hotărârea nr. 76 privind încetarea de drept, înainte de expirarea duratei normale, a mandatului de consilier local al reclamantului.

9. În ceea ce privește competența materială a consiliului local, de constatare a încetării de drept, înainte de expirarea duratei normale a mandatului, pârâtele au apreciat că aceasta rezultă din interpretarea prevederilor art. 9 alin. (4) din Legea nr. 393/2004.

III. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

A. *Reclamantul* a apreciat că nu există contradicție între textele legale supuse discuției, arătând că revine exclusiv prefectului competența de a emite ordinul prin care să constate încetarea de drept, înainte de expirarea duratei normale, a mandatului de consilier local/județean, în cazul pierderii calității de membru al partidului pe ale cărui liste a fost ales.

B. *Pârâții* persoane fizice au arătat că, prin art. 9 alin. (3) și (4) din Legea nr. 393/2004, constatarea încetării mandatului consilierului local sau județean înainte de expirarea duratei normale a acestuia și declararea ca fiind vacant a locului consilierului local sau județean se realizează de consiliul local/județean, prin hotărâre, în situațiile reglementate de art. 9 alin. (2) lit. c)–e) și h¹) din același act normativ.

10. Consideră pârâții că există două texte legale care reglementează competența materială și procedura prin care se constată încetarea mandatului consilierului local sau județean înainte de expirarea duratei normale a acestuia și se declară vacant locul consilierului local sau județean. Pe de o parte, este competent consiliul local/județean [conform art. 9 alin. (3) și (4) din Legea nr. 393/2004], iar, pe de altă parte, este competența exclusivă a instituției prefectului [conform art. 12 alin. (3) din Legea nr. 393/2004].

11. Apreciază că revine consiliului local/județean competența materială generală de a constata încetarea de drept, înainte de expirarea duratei normale, a mandatului consilierilor locali sau județeni, așa cum rezultă din interpretarea prevederilor art. 9 alin. (4) coroborate cu cele ale art. (3) din Legea nr. 393/2004.

12. Pe de altă parte, din perspectiva dispozițiilor art. 12 din Legea nr. 393/2004, ar rezulta o competență exclusivă în favoarea instituției prefectului de constatare a încetării de drept,

înainte de expirarea duratei normale, a mandatului, în cazul unui consilier local sau județean. Consideră pârâții că această competență exclusivă a fost acordată instituției prefectului doar în ipoteza în care solicitarea de constatare a încetării de drept, înainte de expirarea duratei normale, a mandatului unui consilier local/județean este formulată de partidul politic sau de organizația cetățenilor aparținând minorităților naționale pe a căru/cărei listă consilierul local sau consilierul județean a fost ales.

13. În acest stadiu al analizei dispozițiilor art. 9 alin. (4) și ale art. 12 alin. (3) din Legea nr. 393/2004 rezultă un aparent conflict între două dispoziții care, deși nu sunt contradictorii, ar putea genera un conflict în interpretarea lor cu privire la instituția publică competentă material să constate încetarea de drept, înainte de expirarea duratei normale, a mandatului consilierilor locali sau județeni.

14. Dacă s-ar interpreta cele două texte de lege doar în sensul în care numai instituția prefectului are competența materială de a constata încetarea de drept, înainte de expirarea duratei normale, a mandatului consilierilor locali sau județeni, s-ar ajunge în situația în care, în lipsa unei sesizări formale a partidului politic sau a organizației cetățenilor aparținând minorităților naționale pe a căru/cărei listă consilierul local sau județean a fost ales, prefectul nu poate constata, prin ordin, încetarea mandatului consilierului local sau județean. În această ipoteză, consiliul local sau județean ar fi lipsit de dreptul de a acționa în sensul respectării voinței alegătorilor care au acordat un vot de încredere programului politic și administrativ al partidului sau al organizației cetățenilor aparținând minorităților naționale pe a căru/cărei listă consilierul local sau consilierul județean a fost ales și respectării spiritului prevederilor art. 9 alin. (2) lit. h¹) în scopul combaterii migrației aleșilor locali.

15. Concluzionează pârâții că interpretarea dispozițiilor art. 9 alin. (3) și (4) și art. 12 alin. (3) din Legea nr. 393/2004 trebuie să se realizeze astfel:

— consiliile locale/județene au o competență materială generală, prin care pot constata încetarea de drept, înainte de expirarea duratei normale, a mandatului consilierilor locali sau județeni, la sesizarea primarului ori, după caz, a președintelui consiliului județean sau a oricărui consilier;

— instituția prefectului are competența materială de a constata încetarea de drept, înainte de expirarea duratei normale, a mandatului consilierilor locali sau județeni, la sesizarea partidului politic sau a organizației cetățenilor aparținând minorităților naționale pe a căru/cărei listă consilierul local sau consilierul județean a fost ales.

IV. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea

A. *Cu privire la admisibilitatea sesizării*

16. Instanța de trimitere a apreciat că sunt îndeplinite cerințele prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, reținând următoarele: este investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță; soluționarea cauzei depinde de lămurirea modului de interpretare a dispozițiilor legale și normative ce constituie obiectul sesizării; chestiunea de drept este nouă și asupra ei Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o altă hotărâre; problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare și nici al unei alte sesizări, în condițiile art. 519 din Codul de procedură civilă.

B. *Cu privire la chestiunea de drept ce formează obiectul sesizării*

17. Instanța de trimitere constată că la momentul publicării Legii nr. 393/2004 dispozițiile art. 9 alin. (2) nu prevedeau cazul de pierdere a calității de consilier local/județean, înainte de expirarea duratei normale a mandatului, ca urmare a pierderii calității de membru al partidului politic sau al organizației minorităților naționale pe a căru/cărei listă a fost ales; acest caz

a fost introdus prin Legea nr. 249/2006 pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali (*Legea nr. 249/2006*), fiind prevăzut de art. 9 alin. (2) lit. h¹). Au fost menținute dispozițiile art. 9 alin. (3), care prevedeau că încetarea de drept a mandatului de consilier se constată de către consiliul local, respectiv de consiliul județean, prin hotărâre, la propunerea primarului ori, după caz, a președintelui consiliului județean sau a oricărui consilier. Cu această ocazie a fost modificat și art. 9 alin. (4), în sensul că și pentru situația reglementată de art. 9 alin. (2) lit. h¹) hotărârea consiliului poate fi atacată de consilier, la instanța de contencios administrativ, în termen de 10 zile de la comunicare. Art. 12 alin. (1) prevedea că „În toate situațiile de încetare a mandatului înainte de expirarea duratei normale a acestuia consiliul local sau consiliul județean, după caz, adoptă în prima ședință ordinară, la propunerea primarului, respectiv a președintelui consiliului județean, o hotărâre prin care se ia act de situația apărută și se declară vacant locul consilierului în cauză”.

18. Prin Legea nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali (*Legea nr. 115/2015*), dispozițiile art. 12 alin. (1) ale acestui din urmă act normativ au fost modificate după cum urmează: „(1) Cu excepția cazului prevăzut la art. 9 alin. (2) lit. h¹), în situațiile de încetare a mandatului înainte de expirarea duratei normale a acestuia, consiliul local sau consiliul județean, după caz, adoptă în prima ședință ordinară, la propunerea primarului, respectiv a președintelui consiliului județean, o hotărâre prin care se ia act de situația apărută și se declară vacant locul consilierului în cauză.”; totodată, în cuprinsul art. 12 a fost introdus alin. (3), cu următorul conținut: „În cazul prevăzut la art. 9 alin. (2) lit. h¹), în termen de 30 de zile de la data sesizării partidului politic sau a organizației cetățenilor aparținând minorităților naționale pe a cărei listă consilierul local sau consilierul județean a fost ales, prefectul constată, prin ordin, încetarea mandatului consilierului local sau județean înainte de expirarea duratei normale a acestuia și declară vacant locul consilierului local sau județean.”

19. Având în vedere cronologia acestor modificări ale Legii nr. 393/2004, instanța de trimitere a apreciat că s-a dorit reglementarea separată a procedurii de încetare de drept a mandatului de consilier, înainte de expirarea duratei normale a mandatului, ca urmare a pierderii calității de membru al partidului pe ale cărui liste a fost ales. În acest sens, tribunalul are în vedere tocmai introducerea alin. (3) în cuprinsul art. 12 din Legea nr. 393/2004, care stabilește modalitatea în care se poate constata încetarea mandatului de consilier local înainte de expirarea duratei normale a mandatului, ca urmare a pierderii calității de membru al partidului pe ale cărui liste a fost ales. Prin urmare, legiuitorul a dorit să stabilească, în cazul încetării mandatului de consilier local înainte de expirarea duratei normale a mandatului, ca urmare a pierderii calității de membru al partidului pe ale cărui liste a fost ales, o competență exclusivă a prefectului de a emite ordinul de încetare a mandatului de consilier local și numai la sesizarea partidului pe ale cărui liste a fost ales consilierul. Tribunalul a apreciat că tot timpul partidul pe ale cărui liste a fost ales consilierul local/județean va avea interes să sesizeze prefectul pentru emiterea ordinului de încetare a mandatului, deoarece în cazul în care nu o face ar pierde un loc în cadrul consiliului local/județean.

V. Jurisprudența instanțelor naționale și opiniile exprimate de acestea

20. În jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție nu au fost identificate decizii relevante pentru dezlegarea problemei de drept ce face obiectul sesizării.

21. La solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, curțile de apel, în majoritate, au comunicat că nu au identificat jurisprudență referitoare la problema de drept supusă dezlegării; cele câteva hotărâri judecătorești transmise nu sunt relevante pentru dezlegarea problemei de drept în discuție, fiind pronunțate în temeiul Legii nr. 393/2004, în forma anterioară Legii nr. 115/2015, prin care a fost modificat art. 12 alin. (1) și introdus alin. (3) în cuprinsul aceluiași articol din acest din urmă act normativ.

22. Prin hotărârile respective, instanțele de judecată au verificat legalitatea hotărârilor emise de autoritățile deliberative locale (consiliul local/județean), în baza art. 9 alin. (3) din Legea nr. 393/2004, fără să se fi invocat aspecte de nelegalitate privind lipsa competenței autorității publice locale deliberative în cauză de a emite actul administrativ de constatare a încetării de drept a mandatului de consilier pentru cel aflat în situația reglementată de art. 9 alin. (2) lit. h¹) din Legea nr. 393/2004.

23. Singurele hotărâri, pronunțate ulterior modificării Legii nr. 393/2004 intervenite prin Legea nr. 115/2015, din care rezultă — implicit, fără a se antama aspectul privind competența autorității publice locale deliberative de a emite actul administrativ — că cele două autorități, prefectul și consiliul local/județean, au competență alternativă în privința constatării încetării mandatului consilierului local/județean, înainte de expirarea duratei normale a acestuia, în situația prevăzută de art. 9 alin. (2) lit. h¹) din Legea nr. 393/2004, sunt deciziile nr. 243 din 3.02.2017 și nr. 511 din 3.03.2017 ale Curții de Apel Oradea — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și sentințele nr. 1.724 din 18.12.2015 și nr. 270 din 3.02.2017 ale Tribunalului Gorj — Secția de contencios administrativ și fiscal.

24. Unele instanțe de judecată au transmis puncte de vedere, din analiza cărora rezultă următoarele opinii:

A. Cele două autorități, prefectul și consiliul local/județean, au *competență alternativă* în privința constatării încetării mandatului consilierului local/județean, înainte de expirarea duratei normale a acestuia, în situația prevăzută de art. 9 alin. (2) lit. h¹) din Legea nr. 393/2004. (tribunalele Cluj, Olt, Maramureș și Satu Mare)

25. În sprijinul acestei opinii s-a susținut că, în ceea ce îl privește pe prefect, competența a fost instituită prin Legea nr. 115/2015, până la a cărei intrare în vigoare competența aparținea în exclusivitate consiliului local/județean. Extinderea competenței și pentru prefect s-a justificat pentru a fi înlăturat abuzul de majoritate manifestat în numele consiliilor locale/județene, care făcea imposibilă întrunirea locală a consiliului în ședință ordinară, pentru a lua act de situația apărută prin încetarea calității de consilier, ca urmare a încetării mandatului de consilier local/județean înainte de expirarea duratei normale a acestuia, în situația pierderii calității de membru al partidului politic sau al organizației minorităților naționale pe a cărui/cărei listă a fost ales, și declararea ca fiind vacant a locului consilierului în cauză. Dacă, însă, activitatea consiliului funcționează normal, nu există impediment legal pentru ca acesta să adopte hotărârea în sensul arătat mai sus, scopul prevăzut de legiuitor prin introducerea alin. (3) în cuprinsul art. 12 din Legea nr. 393/2004, ca urmare a modificărilor aduse prin Legea nr. 115/2015, fiind acela de a elimina blocajul ce se crea în consiliul local/județean, prin neîntrunirea în ședință ordinară pentru a lua act de situația existentă. Dacă legiuitorul dorea să stabilească o competență exclusivă a prefectului în această materie, ar fi avut posibilitatea să o facă în mod expres, printr-o modificare a art. 9 alin. (3) și (4) din Legea nr. 393/2004, atunci când a fost adoptată Legea nr. 115/2015. Menținerea acestor dispoziții legale în forma avută anterior adoptării Legii nr. 115/2015 scoate în evidență intenția de a se crea o competență alternativă.

B. Ca urmare a modificărilor și completărilor aduse Legii nr. 393/2004, prin Legea nr. 115/2015, revine prefectului

competența exclusivă în privința constatării încetării mandatului consilierului local/județean, înainte de expirarea duratei normale a acestuia, în situația prevăzută de art. 9 alin. (2) lit. h¹) din Legea nr. 393/2004. (Curtea de Apel Craiova — Secția de contencios administrativ și fiscal, Curtea de Apel Galați — Secția de contencios administrativ și fiscal, Curtea de Apel Suceava — Secția I civilă și Tribunalul Bihor — Secția a III-a de contencios administrativ și fiscal)

26. S-a argumentat, în susținerea acestei opinii, că de vreme ce art. 12 alin. (1) și (3) din Legea nr. 393/2004 prezintă forma modificată prin pct. 2 al *titlului III — Modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali*, din Legea nr. 115/2015, procedura de constatare a încetării mandatului alesului local, în ipoteza art. 9 alin. (2) lit. h¹) din Legea nr. 393/2004, este aceea reglementată prin norma modificatoare, revenind instituției prefectului competența exclusivă de a constata încetarea mandatului și de a declara vacant locul consilierului local sau județean. Ca efect al intrării în vigoare a normei de modificare/completare, dispozițiile art. 9 alin. (3) și (4) din Legea nr. 393/2004 rămân fără aplicare.

27. S-a arătat că argumentele pentru această soluție derivă din efectele evenimentelor legislative derulate prin adoptarea și intrarea în vigoare a Legii nr. 115/2015, astfel cum sunt acestea reglementate de art. 59 și 60, coroborat cu art. 62 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 24/2000*).

28. Mai mult, dispozițiile art. 12 alin. (3) [introduse prin Legea nr. 115/2015, ca normă derogatorie de la art. 12 alin. (1) din Legea nr. 393/2004] sunt, în mod vădit, incompatibile cu reglementările art. 9 alin. (3) și (4) din Legea nr. 393/2004, ce privesc o cu totul altă procedură de constatare a încetării mandatului, astfel încât se poate considera că normele art. 9 alin. (2) și (3) din Legea nr. 393/2004 sunt supuse unui eveniment legislativ implicit, cel puțin la nivelul prezumției reglementate de art. 67 alin. (1) din Legea nr. 24/2000.

29. Această soluție nu este infirmată de către procesul legislativ derulat, atât timp cât expunerea de motive a Legii nr. 115/2015 nu argumentează necesitatea sau finalitatea modificării și completării Legii nr. 393/2004, o atare chestiune nefiind analizată nici în cuprinsul avizului Consiliului Legislativ.

30. Așa fiind, în condițiile în care inițiatorii procesului legislativ și, respectiv, participanții la acesta nu au urmărit și satisfacerea cerinței de integrare armonioasă a prevederilor de modificare/completare, în conținutul actului normativ modificat/completat, conform cerinței reglementate expres de art. 61 alin. (2) din Legea nr. 24/2000, conflictul de aplicare în timp trebuie raportat la aplicarea art. 12 alin. (3) în varianta introdusă prin Legea nr. 115/2015, cu excluderea oricărei altei competențe a Consiliului local, dispozițiile art. 9 alin. (3) și (4) devenind inaplicabile în cazul discutat.

VI. Jurisprudența Curții Constituționale

31. Prevederile art. 9 alin. (3) și (4) și art. 12 din Legea nr. 393/2004 au făcut obiectul controlului de constituționalitate, în mai multe cauze, Curtea Constituțională respingând, de fiecare dată, excepțiile de neconstituționalitate invocate, ca neîntemeiate. În acest sens sunt, spre exemplu, Decizia nr. 436 din 10 mai 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 370 din 31 mai 2007, Decizia nr. 915 din 18 octombrie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 773 din 14 noiembrie 2007, Decizia nr. 1.167 din 11 decembrie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 4 din 3 ianuarie 2008, Decizia nr. 273 din 24 februarie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 243 din 13 aprilie 2009, Decizia nr. 799 din 3 iunie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 490 din 16 iulie 2010, Decizia nr. 56 din 26 ianuarie 2012, publicată în

Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 134 din 24 februarie 2012, Decizia nr. 280 din 23 mai 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 431 din 16 iulie 2013, și Decizia nr. 60 din 16 februarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 346 din 5 mai 2016.

VII. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și Curții de Justiție a Uniunii Europene

32. În jurisprudența instanțelor europene nu au fost identificate decizii relevante în privința chestiunii de drept ce formează obiectul sesizării.

VIII. Răspunsul Ministerului Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

33. Prin Adresa nr. 933/C/1527/III-5/2017 din 19 aprilie 2017, Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu s-a verificat și nu se verifică, în prezent, practica judiciară, în vederea promovării unui recurs în interesul legii cu privire la problema de drept ce formează obiectul sesizării.

IX. Raportul asupra chestiunii de drept

34. Prin raportul întocmit în cauză, conform art. 520 alin. (7) din Codul de procedură civilă, se apreciază că, față de dispozițiile art. 519 din același cod, sunt întrunite condițiile pentru declanșarea mecanismului privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

35. Pe fondul problemei supuse dezbaterii, prin raport se propune soluția potrivit căreia dispozițiile art. 9 alin. (3) și (4) și art. 12 alin. (3) din Legea nr. 393/2004 se interpretează în sensul că, în situația pierderii de către consilierul local sau județean a calității de membru al partidului politic sau al organizației minorităților naționale pe a cărui/cărei listă a fost ales, prefectului îi este recunoscută competența exclusivă de a constata, prin ordin, încetarea mandatului alesului local, înainte de expirarea duratei normale a acestuia, la sesizarea partidului politic sau a organizației cetățenilor aparținând minorităților naționale pe a cărui/cărei listă a fost ales consilierul în cauză.

X. Înalta Curte

36. Examinând sesizarea, raportul întocmit de judecătorul-raportor și chestiunea de drept a cărei dezlegare se solicită, constată următoarele:

A. Cu privire la admisibilitatea sesizării

37. Raportat la dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, doctrina și jurisprudența instanței supreme au identificat următoarele condiții care, întrunite cumulativ, conduc la trecerea unei sesizări de filtrul de admisibilitate, respectiv:

- existența unei cauze în curs de judecată, în ultimă instanță, pe rolul instanței supreme, al curții de apel sau al tribunalului;
- soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită;
- problema de drept să prezinte caracter de noutate, să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici al unui recurs în interesul legii.

38. Aceste condiții sunt îndeplinite, întrucât:

- sesizarea a fost formulată într-o cauză aflată în curs de judecată, respectiv Dosarul nr. 2.446/98/2016 al Tribunalului Ialomița — Secția civilă;
- instanța care a formulat sesizarea este investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță conform dispozițiilor art. 9 alin. (4) cu referire la art. 9 alin. (2) lit. h¹) din Legea nr. 393/2004;
- soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată depinde de interpretarea dispozițiilor ce formează obiectul sesizării, întrucât litigiul are ca obiect legalitatea Hotărârii Consiliului local nr. 76/2016 privind constatarea încetării de drept, înainte de expirarea duratei normale, a mandatului de consilier local, ca urmare a pierderii calității de membru al partidului politic pe a cărui listă a fost ales, prin prisma competenței autorității publice locale de a adopta hotărâri în acest caz de încetare de drept a calității de consilier local;

— problema de drept prezintă caracter de noutate, în considerarea faptului că, deși dispozițiile Legii nr. 393/2004 sunt în vigoare din anul 2004, procedura încetării de drept a mandatului de consilier, înainte de expirarea duratei normale a acestuia, ca urmare a pierderii calității de membru al partidului politic pe listele căruia a fost ales a fost reglementată prin Legea nr. 115/2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 349 din 20 mai 2015;

— asupra chestiunii de drept Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat, iar problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

B. Cu privire la chestiunea de drept supusă dezlegării

39. Prin chestiunea de drept supusă dezlegării, formulată în cadrul acțiunii în anularea Hotărârii Consiliului Local S. nr. 76/2016, emisă în temeiul dispozițiilor art. 9 alin. (3) din Legea nr. 393/2004, instanța de trimitere întreabă dacă, în interpretarea prevederilor art. 9 alin. (3) și (4) și art. 12 alin. (3) din acest act normativ, competența instituției prefectului de a constata, prin ordin, încetarea mandatului consiliului local sau județean, înainte de expirarea duratei normale a acestuia, în situația pierderii calității de membru al partidului politic sau al organizației minorităților naționale pe a cărei/cărei listă a fost ales este exclusivă sau alternativă cu cea a consiliului local/județean.

40. *Normele de drept supuse interpretării — Legea nr. 393/2004:*

„Art. 9. — (1) Calitatea de consilier local sau de consilier județean încetează la data declarării ca legal constituit a noului consiliu ales.

(2) Calitatea de consilier local sau de consilier județean încetează de drept, înainte de expirarea duratei normale a mandatului, în următoarele cazuri:

- a) demisie;
- b) incompatibilitate;
- c) schimbarea domiciliului într-o altă unitate administrativ-teritorială, inclusiv ca urmare a reorganizării acesteia;
- d) lipsa nemotivată de la mai mult de 3 ședințe ordinare consecutive ale consiliului;
- e) imposibilitatea exercitării mandatului pe o perioadă mai mare de 6 luni consecutive, cu excepția cazurilor prevăzute de lege;
- f) condamnarea, prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă, la o pedeapsă privativă de libertate;
- g) punerea sub interdicție judecătorească;
- h) pierderea drepturilor electorale;
- h¹) pierderea calității de membru al partidului politic sau al organizației minorităților naționale pe a cărei listă a fost ales;
- i) deces.

(2¹) Cazul prevăzut la alin. (2) lit. h¹) se aplică și viceprimarului.

(3) Încetarea de drept a mandatului de consilier se constată de către consiliul local, respectiv de consiliul județean, prin hotărâre, la propunerea primarului ori, după caz, a președintelui consiliului județean sau a oricărui consilier.

(4) În cazurile prevăzute la alin. (2) lit. c)—e) și h¹), hotărârea consiliului poate fi atacată de consilier, la instanța de contencios administrativ, în termen de 10 zile de la comunicare. Instanța se va pronunța în termen de cel mult 30 de zile. În acest caz, procedura prealabilă nu se mai efectuează, iar hotărârea primei instanțe este definitivă și irevocabilă.”

„Art. 12. — (1) Cu excepția cazului prevăzut la art. 9 alin. (2) lit. h¹), în situațiile de încetare a mandatului înainte de expirarea duratei normale a acestuia, consiliul local sau consiliul județean, după caz, adoptă în prima ședință ordinară, la propunerea primarului, respectiv a președintelui consiliului județean, o hotărâre prin care se ia act de situația apărută și se declară vacant locul consilierului în cauză.

(2) Hotărârea va avea la bază, în toate cazurile, un referat constatator semnat de primar și de secretarul comunei sau orașului, respectiv de președintele consiliului județean și de secretarul general al județului. Referatul va fi însoțit de actele justificative.

(3) În cazul prevăzut la art. 9 alin. (2) lit. h¹), în termen de 30 de zile de la data sesizării partidului politic sau a organizației cetățenilor aparținând minorităților naționale pe a cărei listă consilierul local sau consilierul județean a fost ales, prefectul constată, prin ordin, încetarea mandatului consilierului local sau județean înainte de expirarea duratei normale a acestuia și declară vacant locul consilierului local sau județean.”

41. Analizând conținutul textelor legale citate, se constată că normele legale enunțate reglementează competența exclusivă a prefectului de a emite ordinul de încetare a mandatului consilierului local sau județean înainte de expirarea duratei normale a mandatului, ca urmare a pierderii calității de membru al partidului pe ale cărui liste a fost ales și numai la propunerea acestui partid.

42. În susținerea acestei interpretări se impune trecerea în revistă a evoluției legislației în materia încetării de drept a mandatului consiliului local/județean, înainte de expirarea duratei normale a acestuia, cu valorificarea deciziilor relevante pronunțate de Curtea Constituțională în această materie.

43. În forma inițială a Legii nr. 393/2004, art. 9 alin. (2) reglementa următoarele cazuri de încetare de drept, înainte de expirarea duratei normale a mandatului, a calității de consilier local sau județean:

- a) demisie;
- b) incompatibilitate;
- c) schimbarea domiciliului într-o altă unitate administrativ-teritorială, inclusiv ca urmare a reorganizării acesteia;
- d) lipsa nemotivată de la mai mult de 3 ședințe ordinare consecutive ale consiliului;
- e) imposibilitatea exercitării mandatului pe o perioadă mai mare de 6 luni consecutive, cu excepția cazurilor prevăzute de lege;
- f) condamnarea, prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă, la o pedeapsă privativă de libertate;
- g) punerea sub interdicție judecătorească;
- h) pierderea drepturilor electorale;
- i) deces.

44. Ulterior, prin art. I pct. 3 din Legea nr. 249/2006 pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, la art. (9) alin. (2), după litera h) a fost introdusă o nouă literă, litera h¹), cu următorul cuprins „h¹) pierderea calității de membru al partidului politic sau al organizației minorităților naționale pe a cărei listă a fost ales”.

45. Dispozițiile art. 9 alin. (2) lit. h¹) din Legea nr. 393/2004 au format obiectul controlului de constituționalitate, instanța de contencios constituțional statuând, în mod constant, că dispozițiile legale criticate au ca finalitate „prevenirea migrației politice a aleșilor locali de la un partid politic la altul, asigurarea unei stabilități în cadrul administrației publice locale, care să exprime configurația politică, așa cum aceasta a rezultat din voința electoratului” (Decizia nr. 915 din 18 octombrie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 773 din 14 noiembrie 2007). De asemenea, Curtea Constituțională a statuat că introducerea cazului de încetare a mandatului de consilier local ca urmare a pierderii calității de membru al partidului pe a cărei listă a fost ales „este o consecință a dispozițiilor art. 8 alin. (2) din Constituție, potrivit cărora partidele politice contribuie la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor. Electoratul acordă votul său unei persoane, pentru a îndeplini o funcție publică la nivelul administrației locale, în considerarea programului politic al partidului din rândurile căruia face parte la momentul alegerii și pe care această persoană urmează să îl promoveze pe perioada mandatului său de consilier local sau județean. De vreme ce alesul local nu mai este membru al partidului pe listele căruia a fost ales, înseamnă

că nu mai întrunește condițiile de reprezentativitate și legitimitate necesare îndeplinirii programului politic pentru care alegătorii au optat. Prin urmare, nu se mai justifică menținerea acestuia în funcția publică” (Decizia nr. 1.167 din 11 decembrie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 4 din 3 ianuarie 2008). Într-o altă decizie, Curtea Constituțională a concluzionat ca „păstrarea calității de consilier local sau județean în ipoteza în care acesta nu mai aparține partidului pe lista căruia a fost inițial ales ar echivala cu convertirea respectivului mandat într-un mandat de independent sau aparținând, eventual, altui partid politic în care consilierul s-a înscris ulterior. Or, în condițiile actualului sistem electoral ce prevede scrutinul de listă pentru alegerea consilierilor locali și județeni, această ipoteză nu poate fi acceptată, deoarece mandatul în exercițiu, astfel continuat, nu mai corespunde voinței inițiale a electoratului, care a acordat votul său unui candidat în considerarea partidului pe care, la acel moment, acesta îl reprezenta” (Decizia nr. 280 din 23 mai 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 431 din 16 iulie 2013).

46. Dispozițiile legale care reglementează procedura aplicabilă în situația în care calitatea de ales local încetează de drept, înainte de expirarea duratei normale a mandatului, au fost, de asemenea, modificate și completate, după cum se va arăta în cele ce urmează.

47. Astfel, în Legea nr. 393/2004, atât în forma inițială, cât și în cea modificată prin Legea nr. 249/2006, încetarea de drept a mandatului de consilier, înainte de expirarea duratei normale a acestuia, se constată de către consiliul local, respectiv de consiliul județean, prin hotărâre, la propunerea primarului ori, după caz, a președintelui consiliului județean sau a oricărui consilier [art. 9 alin. (3) și art. 12 din Legea nr. 393/2004].

48. Legea nr. 115/2015 a modificat dispozițiile art. 12 din Legea nr. 393/2004, în sensul că „Art. 12. — (1) Cu excepția cazului prevăzut la art. 9 alin. (2) lit. h¹), în situațiile de încetare a mandatului înainte de expirarea duratei normale a acestuia, consiliul local sau consiliul județean, după caz, adoptată în prima ședința ordinară, la propunerea primarului, respectiv a președintelui consiliului județean, o hotărâre prin care se ia act de situația apărută și se declară vacant locul consilierului în cauză” și a introdus un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins: „(3) În cazul prevăzut la art. 9 alin. (2) lit. h¹), în termen de 30 de zile de la data sesizării partidului politic sau a organizației cetățenilor aparținând minorităților naționale pe a cărei listă consilierul local sau consilierul județean a fost ales, prefectul constată, prin ordin, încetarea mandatului consilierului local sau județean înainte de expirarea duratei normale a acestuia și declară vacant locul consilierului local sau județean”.

49. Având în vedere caracterul imperativ al dispozițiilor art. 12 alin. (3) din Legea nr. 393/2004, conform cărora, în cazul prevăzut de art. 9 alin. (2) lit. h¹), în termen de 30 de zile de la data sesizării partidului politic sau organizației cetățenilor aparținând minorităților naționale pe a cărei/cărei listă consilierul local/județean a fost ales prefectul constată, prin ordin, încetarea mandatului consilierului local/județean înainte de expirarea duratei normale a acestuia și declară vacant locul consilierului local/județean, nu poate fi reținută și competența alternativă a autorității publice locale de a emite actul administrativ de constatare a încetării de drept a mandatului de consilier, pentru cazul reglementat de art. 9 alin. (2) lit. h¹) din Legea nr. 393/2004.

50. În acest context se impune precizarea că stabilirea scopului urmărit de legiuitor la emiterea actului normativ analizat, ca modalitate de interpretare a legii, nu s-a putut realiza pe baza preambulului, prevăzut de art. 43 din Legea nr. 24/2000, întrucât expunerea de motive a Legii nr. 115/2015 nu argumentează necesitatea modificării și completării Legii nr. 393/2004. Așa fiind, interpretarea dispozițiilor legale modificate urmează să se facă în raport cu dispozițiile art. 15,

59, 60, 62 și 67 din Legea nr. 24/2000 și ținând seama de caracterul specific al cazului de încetare de drept a mandatului alesului local prevăzut de art. 9 alin. (2) lit. h¹) din Legea nr. 393/2004, precum și de rolul și atribuțiile prefectului, astfel cum sunt reglementate de Legea nr. 340/2004, privind prefectul și instituția prefectului, republicată, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 340/2004).

51. Se reține, astfel, că dispozițiile art. 9 alin. (3) și (4) din Legea nr. 393/2004 reglementează procedura comună aplicabilă cazurilor de încetare de drept, înainte de expirarea duratei normale a mandatului, prevăzute de art. 9 alin. (2) lit. a)—i) din Legea nr. 393/2004, cu excepția cazului reglementat de art. 9 alin. (2) lit. h¹) din aceeași lege, atribuit în competența exclusivă a prefectului, conform art. 12 alin. (3) din actul normativ în discuție.

52. Prin urmare, în conformitate cu dispozițiile art. 15 și 67 din Legea nr. 24/2000, norma specială este de strictă interpretare și se aplică situației reglementate, fiind prioritară față de norma generală, reprezentată în cazul de față de dispozițiile art. 9 alin. (3) și (4) din Legea nr. 393/2004, cu respectarea principiului juridic *specialia generalibus derogant*.

53. Evaluând contextul în care a fost adoptat actul normativ — Legea nr. 115/2015 — și scopul urmărit de legiuitor, se constată că intenția legiuitorului, în momentul modificării Legii nr. 393/2004, a fost tocmai aceea de a stabili o procedură distinctă care trebuie respectată în situația încetării mandatului alesului local ca urmare a pierderii calității de membru al partidului sau al organizației minorităților naționale pe a cărei/cărei listă a fost ales.

54. Dispozițiile art. 12 alin. (3) Legea nr. 393/2004 dau expresie rolului prefectului, în calitate de reprezentant al Guvernului, de a acționa la nivelul județului sau, după caz, al municipiului București, pentru realizarea obiectivelor cuprinse în Programul de guvernare și de a dispune măsurile necesare pentru îndeplinirea lor, în conformitate cu competențele și atribuțiile ce îi revin, potrivit legii, astfel cum rezultă din dispozițiile art. 19 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 340/2004.

55. Or, așa cum s-a arătat în cele ce precedă, pierderea de către alesul local a calității de membru al partidului politic sau al organizației minorităților naționale pe a cărei/cărei listă a fost ales are drept consecință neîntrunirea condițiilor de reprezentativitate și legitimitate necesare îndeplinirii programului politic pentru care alegătorii au optat, astfel încât nu se mai justifică menținerea acestuia în funcția publică.

56. În acest context se impune precizarea că, potrivit Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, partidelor politice le revine sarcina selectării, pregătirii și propulsării candidaților în vederea alegerilor, sens în care alcătuiesc liste de candidați pe care îi sprijină pe tot parcursul campaniei electorale, precum și ulterior, pe întreaga durată a mandatului dobândit. Prin votul exprimat, cetățenii exprimă opțiuni între diversele programe politice care participă la scrutinul electoral și mai puțin cu privire la candidați, în considerarea calităților și meritelor acestora. Prin urmare, pierderea calității de membru al partidului politic pe listele căruia a fost ales echivalează cu pierderea statutului de ales local, dispozițiile art. 9 alin. (2) lit. h¹) din Legea nr. 393/2004 având ca finalitate prevenirea migrației politice a aleșilor locali de la un partid la altul și asigurarea unei stabilități în cadrul administrației publice locale, care să exprime configurația politică, așa cum aceasta a rezultat din voința electoratului.

57. În raport cu aceste considerente este evident interesul partidului politic de a sesiza prefectul pentru emiterea ordinului de încetare a mandatului alesului local, competența exclusivă a prefectului prevăzută de art. 12 alin. (3) din Legea nr. 393/2004 fiind

reglementată de către legiuitor în considerarea calității acestuia de reprezentant al Guvernului la nivelul autorității publice locale.

58. De altfel, dispozițiile art. 12 alin. (3) din Legea nr. 393/2004 atribuie prefectului rolul de a constata, respectiv de „a lua act” de încetarea mandatului de consilier local/județean în cazul expres prevăzut de lege, respectiv pierderea de către consilier a calității de membru al partidului politic sau al organizației minorităților naționale pe a cărui/cărei listă a fost ales. Așadar, prefectul îndeplinește, în temeiul legii, o formalitate necesară în vederea funcționării autorității administrației publice,

în condiții de reprezentativitate și legitimitate necesare îndeplinirii programului politic pentru care alegătorii au optat.

59. În concluzie, interpretarea dispozițiilor art. 9 alin. (3) și (4) și art. 12 alin. (3) din Legea nr. 393/2004 este în sensul reglementării unei competențe exclusive a prefectului de a constata, prin ordin, încetarea mandatului consilierului local sau județean înainte de expirarea duratei normale a acestuia, la sesizarea partidului politic sau a organizației cetățenilor aparținând minorităților naționale pe a cărui/cărei listă a fost ales consilierul în cauză.

60. Pentru considerentele expuse, în temeiul dispozițiilor art. 521, cu referire la art. 519 din Codul de procedură civilă,

ÎN ALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea privind pronunțarea unei hotărâri prealabile, formulată de Tribunalul Ialomița — Secția civilă, în Dosarul nr. 2.446/98/2016 și, în consecință, stabilește că:

Dispozițiile art. 9 alin. (3) și (4) și art. 12 alin. (3) din Legea nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, cu modificările și completările ulterioare, se interpretează în sensul că în situația pierderii de către consilierul local sau județean a calității de membru al partidului politic sau al organizației minorităților naționale pe a cărui/cărei listă a fost ales, prefectului îi este recunoscută competența exclusivă de a constata, prin ordin, încetarea mandatului alesului local, înainte de expirarea duratei normale a acestuia, la sesizarea partidului politic sau a organizației cetățenilor aparținând minorităților naționale pe a cărui/cărei listă a fost ales consilierul în cauză.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședința publică din data de 12 iunie 2017.

PREȘEDINTELE SECȚIEI
DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL
IONEL BARBĂ

Magistrat-asistent,
Aurel Segărceanu

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

